N°. 3202 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; *franco* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 12 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 November.

De liberale partij in België heeft haar doel bereikt. Zij is meester van 't roer van Staat. Weldra zal zij de behoudende partij, door de ontbinding der Kamer van Representanten, voor langen tijd gebroken en magteloos gemaakt hebben. Zij krijgt alzoo de handen vrij en erlangt de gelegenheid om te gaan vertoonen wat zij wil en kan.

Het is alzoo van belang te weten wat die zoogenaamde liberale partij is, die in België thans den baas speelt. Want als men hier een valsch denkbeeld heeft van ons tijdvak, men heeft evenzoo een valsch begrip van den strijd, die België verwoest.

De zoogenaamde liberale partij in België is eene zamenvoeging van de meest heterogene bestanddeelen. Een aanzienlijk gedeelte der bevolking is én door de fransche revolutie én door het tot ongeloof lokkend beheer van Koning Willem I, én door de vrijmetselarij óf bijna geheel van 't geloof vervreemd, óf daarin zoo verzwakt, dat er weinig van overblijft. Men treft die aan in de rijen dergenen, die vroeger zich in de Vlaanderen orangisten, in de waalsche kwartieren republikeinen noemden, en thans te zamen de partij der revolutie vormen. Zij maken, in verhouding der gansche bevolking, eene zeer geringe minderheid uit, maar die door onvermoeide werkzaamheid zich verdubbelt, alle maskers aanneemt en hier openlijk getuigt het Christendom te willen vernietigen, middelerwijl zij elders, als zij zich godvruchtiglijk wil voordoen, beweert te ijveren voor onze moeder de heilige Kerk."

Die partij der revolutie is de hefboom voor een andere soort van liberalen, die arm in geloof, maar zeer rijk is in eerzucht, magt wil hebben, en de voordeelen daarvan genieten. In vergelijking van de revolutionnaire trawanten worden zij de gematigde liberalen genoemd. Hunne gematigdheid bestaat daarin, dat zij, de revolutie nog meer welligt dan de behoudsliedén vreezende, aan 't roer van Staat zijnde, haar trachten te bedwingen, zonder daarin te kunnen slagen. Want als zij in de oppozitie zijn steunen zij op die revolutionnaire partij en trachten zij door haar de hartstogten in beweging te brengen en het volk tot verzet op te zweepen. Van dáár dat zij, als ze het bestuur in handen krijgen, den moloch der revolutie, die hen in de hoogte getild heeft, tegen wil of dank kostbare offers moeten brengen. Daarenboven, om de magt te erlangen of te behouden, dewijl de revolutionnaire partij haar voornaamste steun is, zijn zij verpligt voortdurend de quæstiën gaande te houden, die deze revolutionnaire partij tot voortzetting harer taak opwerpt. Deze nu heeft te regt begrepen, dat hare propaganda voornamelijk moet zijn gerigt tegen 't Christendom. Zij beproeft derhalve 't onmogelijke om allerlei kerkelijke quæstiën op te werpen, die dan door de zoogenaamde gematigd-liberale partij worden opgevat en voortgezet; maar op eene andere manier en met eene andere inkleeding. De revolutionnairen gaan daarin onbesuisd en vrij brutaal te werk. De liberalen daarentegen spelen de rol van Tartuffe. Vol eerbied voor „onze heilige godsdienst," zoo drukken zij zich uit, voeren zij slechts oppozitie in haar belang. En uit eerbied en belangstelling voor de godsdienst, kan noch het geëerbiedigd hoofd van de Kerk, noch een Bisschop, noch een priester, noch een katholiek leek eenige daad stellen, die niet aan de scherpste en bitterste verguizing bloot staat. Alles wat in 't voordeel van de Kerk, of door haar, of namens haar wordt verrigt, krijgt een bedenkelijk aanzien, wordt verdacht gemaakt, overladen met beleedigingen, en niet zelden gelasterd, maar altijd uit eerbeid voor de godsdienst en om haar tegen den Paus, tegen de bisschoppen, tegen de priesterschap en de godvruchtige leeken in bescherming te nemen. Men kan begrijpen welken invloed zulk eene polemiek dag op dag, en jaar op jaar gevoerd, moet hebben, en hoe de revolutionnairen in de vuist lagchen, als zij de liberalen, die geen revolutie willen, aan 't werk zien om door dergelijke middelen naar de staatsmagt te streven.

België is en blijft katholiek ten spijt van alles wat gebeurd is en geschiedt. Maar 't verzwakt geloof heeft duizenden voortgebragt, die het oor leenen naar den sirenenzang der liberalen, niet beseffende dat die sirenenzang, die getuigt geen ongeloof te willen, toch heenvoert, en langs een gevaarlijken weg, naar den afgrond, dien zij verfoeijen. Zij zijn en willen Katholiek blijven; alhoewel zij voortschrijden over dien afgrond, die aan hun oog onttrokken wordt door het bloembed, dat het liberalismus daarover spreidt.

De liberale partij bestaat alzoo uit revolutionnairen, die de hefboom zijn; uit eerzuchtigen, die daarvan partij trekken zoo lang 't duurt; en uit onnoozelen, die getal maken en niet weten wat zij doen, en slagtoffers worden.

Dat alles bij elkander genomen, blijft nog altijd de kleine minderheid. Maar ziehier nu hoe zij meerderheid wordt in het parlement.

Vooreerst heeft ze weten door te drijven, dat de verkiezingen moeten geschieden in de hoofdplaats van het kanton. Daardoor heeft ze zooveel doenlijk onmogelijk gemaakt, dat de landlieden, die bijna overal behoudend zijn, in groote getale tot de stembus opkomen. Velen dier landlieden moeten twee, drie, vier en vijf uren ver gaan om hunne stem uit te brengen; dat geeft een weg af te leggen van vier, zes, acht en tien uren daags. Men begrijpt dat velen terug deinzen voor zulk tijdverlies en zoo groot eene vermoeijenis. Maar bij die ongelegenheid blijft het niet. In de hoofdplaatsen der kantons worden de landlieden verbeid door liberalen, die in hunne dienst nemen het onrustigste gedeelte der bevolking. Den landlieden worden daar listen en lagen gelegd, die, zoo zij niet helpen, worden afgewisseld door plagerijen, spotternijen, en niet zelden door gewelddadigheden. Dat alles is openbaar, kan niet in twijfel worden getrokken en geschiedt op groote schaal. Men kan daaruit afleiden, in hoe verre de verkiezingen vrij en waarheid zijn.

Desniettegenstaande gebeurt het dat de liberale partij de nederlaag bekomt. Zulks is het geval geweest in de verkiezingen der laatste jaren. De behoudende partij had de overgroote meerderheid in het parlement. En deze dacht er aan om van de gelegenheid gebruik te maken, met onder-kiesdistrikten in te voeren, gelijk wij die hebben.

Gedeeltelijk om dat te voorkomen, maar voornamelijk ook om het staatsroer te bemagtigen, is de armen-wet aangegrepen en voorgesteld als eene klooster-wet. Onze lezers weten wat die klooster-wet is, die hier door niemand zou worden gewild en door de Katholieken welligt nog feller dan door de Protestanten zou worden bestreden.

De klooster-wet zou evenwel met overgroote meerderheid zijn doorgegaan, als zij niet de gelegenheid had aangeboden tot eene kunstmatige agitatie in het land.

Deze werd beproefd en slaagde niet.

Men nam toen zijne toevlugt tot een intimidatie-stelsel. De liberalen verschenen op de straat, en kwamen met straatsteenen te veld.

Dat maakte indruk te Brussel op den minister van Binnenl. Zaken, die zwak genoeg was, om hen ongedeerd te laten begaan. De proef was alzoo gelukt. En nu werd de muiterij van stad tot stad rond gedragen met plan en overleg. En dewijl dat zonder verzet plaats kon grijpen, zoo spatt'en de kwaadaardigste hartstogten uit en de ergerlijkste gewelddadigheden.

De Kamer week voor het rumoer. Het geweld had de plaats ingenomen van de wetgevende magt.

Nu werden de liberale Gemeente-besturen der steden door de liberalen ingeroepen, om onder den druk van dat rumoer te beraadslagen over de politieke quæstie, en politieke adressen te onderteekenen.

Na en met het geweld kwam alzoo de ongrondwettige daad, dat de Gemeente-besturen traden op het politiek terrein.

Koning Leopold dacht de krizis te bedwingen door een middenweg. Wij hebben 't aanstonds voorspeld, dat hij buiten den waard rekende.

Het intimidatie-stelsel werd doorgezet, en bij de Gemeente-verkiezingen werd door dat intimidatie stelsel aan de Gemeente-raden eene politieke kleur gegeven.

Het ministerie is daarvoor geweken. Het heeft wel gedaan; want in zijne zwakheid was het niet bestand tegen 't geweld eener partij, die getoond heeft niet dan door geweld te kunnen worden bedwongen.

Maar nu is dan beheerscheres van België de partij van 't geweld, die niet dan door miskenning en overtreding der konstitutionneele beginsels zich een weg heeft gebaand en zich niet kan handhaven dan door de voortzetting van dezelfde revolutionnaire middelen, waardoor het in de hoogte kwam.

En nu overwege men: als die middelen in onze ongeloovige eeuw bestaan in stelselmatige verguizing der godsdienst en verschrikking door geweld der rustige bevolking, of dan de deuren niet wijd worden geopend voor de revolutie, en of er in België door den roekeloos geschapen toestand iets anders dan de revolutie gedijen kan?

Ziehier het antwoord, door den minister van Eeredienst gegeven, op de opmerkingen van de Kamer, in het voorloopig verslag opgenomen:

§ 1. Bij haar antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende het VIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1857 heeft de Regering het meermalen besproken vraagpunt, rakende het afzonderlijk bestaan van het Departement voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst in het breede behandeld, en toen op nieuw de redenen ontvouwd, waarop zij hare overtuiging grondt, „dat het in het welbegrepen belang van den Staat niet slechts wenschelijk maar ook noodig is, dat dit departement worde in stand gehouden."

Er is toen zoo min als thans iets aangevoerd wat deze door de ondervinding bevestigde overtuiging bij de Regering kan doen wankelen.

In de nu door eenige leden geuite vrees, dat de bedoelde instandhouding gevaarlijk, zoo voor den Staat als voor de Kerk, zoude kunnen worden, kan de Regering te minder deelen, omdat daartegen voldoende waarborgen in onze grondwettige instellingen gelegen zijn. Wordt dit betwijfeld, dan zal men wel willen toegeven, dat de opheffing van het departement de kracht dier waarborgen zeker niet versterken, maar, gelijk meermalen is erkend geworden, veeleer zoude verzwakken. Zoolang toch het VIde hoofdstuk der Grondwet de handhaving van de daaruit voortvloeijende betrekkingen tusschen den Staat en de Kerk vordert, blijven er ter verzekering der wederzijdsche belangen meestal teedere bemoeijingen van staatswege over, waarvan de opdragt als *bijzaak* aan andere departementen van algemeen bestuur niet weinig ongelegenheden zoude kunnen baren.

Overigens wenscht de Regering alhier, met het oog op de daartoe betrekkelijke bedenking in het Voorloopig Verslag op het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1858 vervat, nog op te merken, dat een *geregeld* kerkgenootschap veel meer punten van aanraking met het staatsgezag medebrengt dan een *ongeregeld*, en dat mitsdien de aard der zaak veilig mag doen aannemen, dat nu het Roomsch-katholijk kerkgenootschap eene vaste organisatie heeft ondergaan, de behoefte aan dit departement grooter is dan te voren.

§ 2. De Regering had zich gevleid, dat de in § 2 van het Voorloopig Verslag besprokene verhooging hare regtvaardiging zoude gevonden hebben in de daarvoor pleitende redenen, die uitvoerig verklaard en met cijfers gestaafd zijn, zoo bij de Memorie van Beantwoording betreffende de vorige begrooting van dit departement, als bij de nevens het tegenwoordig wets-ontwerp overgelegde Memorie van Toelichting en den daarbij behoorenden uitgewerkten staat.

Het onderzoek dier stukken zal, naar men durft vertrouwen, de overtuiging schenken, dat de gedachte verhooging allezins billijk is en geenszins voortvloeit uit de veronderstelde zucht naar gestadig toenemende uitbreiding der uitgaven, noch het gevolg kan zijn van verkeerd begrip der bedoeling van art. 168 der Grondwet; en evenmin van het te regt bedenkelijk geachte beginsel, om van lieverlede te komen tot bezoldigingen, die aan de hier bedoelde titularissen, alleen ten koste van het Rijk, een voldoend middel van bestaan verzekeren.

Gelijk in het vorige jaar bij de Memorie van Beantwoording breedvoerig is aangetoond, werd het reeds in 1808, 1810, 1814 en 1815 bij de daartoe betrekkelijke staatsverordeningen geopend vooruitzigt op eene behoorlijke regeling der bezoldiging van de Roomsch-Katholijke

geestelijken eerst voor verwezenlijking vatbaar, toen de wet van den 24sten December 1829 (*Staatsblad* n°. 75), houdende vaststelling der tienjarige begrooting, aanvangnemende met 1830, de berekening van het destijds daarvoor benoodigde had aangenomen tot — *f* 522,422.52

Daaronder waren begrepen de thans in artikel 7 van het VIIde hoofdstuk afzonderlijk uitgetrokken *onveranderlijke competentiën*, ad . . . . — 21,745.52

zoodat de *aan de plaatselijke dienstdoende geestelijken in de tegenwoordige provinciën des Rijks* toegedachte jaarwedden volgens den toen aangenomen maatstaf te zamen beliepen . . . . — *f* 500,677.00

Het is bekend dat dit cijfer sedert 1831, ter oorzake van den toenmaligen nood der schatkist, eene aanzienlijke vermindering op de Staatsbegrooting heeft ondergaan, met voorbehoud echter van later wederom te worden aangevuld, gelijk dan ook langzamerhand is geschied; waardoor de thans verleende en toegezegde jaarwedden in 1858 zullen vereischen de daarvoor bij artikel 8 van dit hoofdstuk uitgetrokken som van — 459,297.67

Bedragende alzoo . . . . — *f* 41,379.33

MINDER dan in 1829 was erkend noodig te zijn om „bij de regeling van het parochiaal kerkwezen, de in klassen verdeelde gelijkmatige bezoldiging, waarop uitzigt was gegeven, te kunnen verstrekken.

De destijds daartoe bepaalde som van ruim *f* 500,000 stond in verhouding tot het toenmalig personeel en leverde een *gemiddeld bedrag* op van ruim *f* 400 per dienstdoend geestelijke.

Men zal gereedelijk inzien, dat die middelsom *geene ruime* bezoldiging veroorloofde; als ook dat de toeneming der bevolking en de belangrijke ontwikkeling van den maatschappelijken toestand in de jongst verloopen dertig jaren eene niet geringe vermeerdering van behoeften in dezen hebben medegebragt. Van hier dan ook dat, ingeval men de bezoldiging van het thans benoodigde personeel naar den in 1829 aangenomen maatstaf wilde regelen, er ongeveer *f* 140,000 *boven* het toen bepaalde cijfer van ruim *f* 500,000 zouden worden vereischt om aan de titularissen, die thans nog geene of eene ontoereikende jaarwedde genieten, de bezoldiging te kunnen verleenen welke hun vroeger was toegedacht.

Hoezeer zoodanige verhooging, ook met het oog op die welke gelijksoortige uitgaven ten behoeve van andere kerkgenootschappen sedert 1829 hebben ondergaan, niet onevenredig noch onverdedigbaar zoude mogen worden geacht, ligt het evenwel geenszins in de bedoeling der Regering om daarnaar te streven. Dit getuigt zoowel de specifieke berekening, in den uitgewerkten staat vervat, als de verhouding welke zich daaruit kennen doet, terwijl het gemiddeld bedrag, hetwelk van ruim *f* 400 tot op ongeveer *f* 300 is *verminderd*, blijk oplevert dat er aan zucht »tot toenemende uitbreiding der uitgaven" in dezen niet te denken valt.

Bij de toepassing van het *tweede* lid van art. 168 der Grondwet wordt de *facultative strekking* van het daarin vervatte beginsel bestendig in het oog gehouden. De hoegrootheid van het bezwaar uit die toepassing voor 's Rijks kas voortvloeijende staat telkens op den voorgrond, wanneer de Regering ter voldoening aan billijke aanspraken van de gedachte faculteit gebruik maakt. Daarin ligt dan ook de reden, dat de zoo lang beloofde regeling der bezoldiging van de Roomsch-katholijke geestelijken slechts van lieverlede plaats grijpt, en de nieuwe toekenningen met groote matigheid zeer laag worden bepaald, niettegenstaande de behoeften in de meeste gevallen het *quantum* hooger zouden moeten doen stellen.

Het schijnt overigens geen betoog te behoeven, dat deze toekenningen, welke achtereenvolgens in verband met de parochiale regeling geschieden, niet kunnen strekken om aan de "titularissen" »een voldoend middel van bestaan" te verzekeren. Immers als men let op de hoegrootheid der jaarwedden van iedere klasse, en daaruit ontwaart, dat slechts weinigen het *maximum* van *f* 600 en de overigen niet meer dan *f* 400, *f* 150 of *f* 100 bereiken, dan zal men wel erkennen, dat zoodanige *geringe* bezoldiging, wierd zij door de kerkelijke gemeenten niet hooger en met meer dan het *alterum tantem* opgevoerd, in plaats van een *voldoend bestaan*, geene voorziening in het noodzakelijkste levensonderhoud zoude kunnen opleveren.

§ 3. De bedenking op artikel 9 *c* gemaakt ten aanzien van de door den Staat ad *f* 7000, de provincie ad *f* 6000 en de burgelijke gemeente ad *f* 8000 bewilligde bijdragen in de op *f* 65,000 geraamde kosten der vernieuwing van de door ouderdom geheel bouwvallig geworden parochie kerk te Wijk-Maastricht, vindt hare oplossing in het IVde hoofdstuk van het nog steeds in het Hertogdom Limburg van kracht en in werking zijnde decreet van den 30sten December 1809 (*Bulletin des lois* n°. 303). De in dat hoofdstuk vervatte bepalingen, die het gevolg zijn der verpligting, welke ingevolge het decreet van 2 November 1789 *uit het nationaal verklaren der kerkelijke goederen* is voortgevloeid, brengen de gehoudenheid mede om in de kosten van den herbouw dier oude kerk te voorzien.

Indien men hierop let, en daarbij in aanmerking neemt dat de betrokken kerkfabriek, ofschoon geene eigene fondsen voor zoodanig buitengewoon werk bezittende, echter boven de zorg voor het inwendige van het gebouw is belast geworden met de levering van *minstens* *f* 44,000, dan zal het niet kunnen bevreemden, dat, behalve door den Staat en de provincie, ook door de burgerlijke gemeente in de onvermijdelijke kosten van dit noodzakelijk werk moest worden bijgedragen ter voldoening aan de hierboven bedoelde verpligting.

De algemeene strekking van de antwoorden der Regering op de verslagen der Tweede Kamer nopens de Staatsbegrooting voor 1858, die heden zijn openbaar gemaakt, is de beantwoording van of toelichting op de veelvuldige bedenkingen. Ziehier enkele punten: De afdoening van het vraagstuk omtrent de vaste brug over den Rijn nabij Keulen ligt in de hand van het pruissische goevernement, terwijl voorts meerdere Rijnoever-Staten, volgens de meening der Regering, daarbij betrokken zijn. Het vorderen van een doorlaat schijnt door alle Rijnoever-Staten, behalve Nederland, opgegeven te zijn. — Wat de aftappingen van water op de Zuid-Willemsvaart aangaat, de Regering wil deze quæstie, tijdens de onderhandelingen, niet vooruit loopen, doch is bereid nadere inlichtingen in komitté te verschaffen. De Regering zal tegen de in-bezitneming door de Engelschen der Kokos-eilanden niet opkomen; daar deze eilanden van geen kommerciëel, politiek of strategiesch belang te achten zijn. Zij meent daarenboven, dat er geen bewijs aanwezig is, dat zij tot onze bezittingen behooren, en gelooft, dat uit die in-bezitneming geen gevaar voor onze overzeesche bezittingen is af te leiden. — Wat betreft de departementen van Eeredienst, wordt het behoud daarvan verdedigd, in het belang van Kerk en Staat. — Het cijfer voor hoofdstuk X (Oorlog) uitgetrokken, wordt gehandhaafd op grond van de behoeften aan personeel en materiëel, oefening in wapenhandel, kampementen, manœuvres, enz.

Het al of niet aannemen van de St.-Helena-medalje heeft, zoo als men weet, in België en in andere Staten, tot zeer uitvoerige gedachtenwisseling aanleiding gegeven. Ook in Nederland hebben zich te dien opzigte stemmen voor en tegen doen hooren. Thans vernemen wij, dat vele daartoe geregtigden, die na de fransche krijgdienst verlaten te hebben, aan den roemrijken veldslag van Waterloo hebben deel genomen, het besluit hebben genomen, om zich tot Z. M. den Koning te wenden, en, met opgave van redenen, waarom zij de St. Helena-medalje niet zullen aanvragen en aannemen, Z. M. eerbiedig te verzoeken, aan die weinig overgeblevene strijders van dien voor Nederland zoo gedenkwaardigen dag, een blijvend onderscheidingsteeken te willen schenken, even als zulks is verleend aan allen, die aan den tiendaagschen veldtogt en aan de verdediging der citadel van Antwerpen een werkdadig deel hebben genomen.

Als een teeken, dat de grond in de Haarlemmermeer begint te krimpen wordt vermeld, dat men telkens fondamenten van oude gebouwen en andere voorwerpen met de ploegschaar begint te raken; onlangs vond men een zwaard van een schip, later een teerpus; in een ouden muur, midden in het bouwland, delfde men op, vier tinnen lepels van vreemd maaksel, en eene kan van minder bekenden vorm; ook een klopper van een huis en een naaldenkoker of breikoker; vroeger vond men op een stuk land een scheepje met potten, waarin 38 tullebandsvormpjes enz., benevens een zoutvat van eigenaardig maaksel met 4 duiven er op. (*Landb. C.*)

Voor de dienst van goevernementsschoeners en kruisbooten in Ned. Indië zijn benoodigd twee eerste machinisten, die zich minstens voor den tijd van *zes* achtereenvolgende jaren schriftelijk aan die dienst zullen moeten verbinden, en aan wier uitzending verbonden is: *a.* een voorloopig traktement van *f* 150 's maands, ingaande met den dag van inscheping in eene nederlandsche zeehaven voor de reis naar Batavia; *b.* een voorschot van vier benevens eene gratifikatie van *twee* maanden van dat voorloopig traktement, tot voorziening in de kosten van uitrusting, als anderszins; *c.* vrije overtogt naar Indië, als goevernementspassagier der 2e klasse, onder genot der gewone scheepsvoeding, en *d.* bij plaatsing, na aankomst in Indië, een aktiviteits-traktement van *f* 200 's maands, met eene periodieke verhooging van *f* 20 's maands, telken twee jaren, tot dat een maximum van *f* 300 's maands zal zijn bereikt. Gegadigden dienen zich ten spoedigste, bij op zegel geschreven requesten, aan te melden bij het departement van Koloniën.

Men schrijft uit Zwolle, dd. 9 November:

Gisteren avond, omstreeks half acht uur, vertoonde zich aan de lucht alhier, in de rigting van het zuidoosten, een ongewoon natuurverschijnsel. Een helder stralend punt, oogenschijnlijk een star van de eerste grootte, verspreidde van zijn standplaats tot aan den horizon eenen zoodanigen vuurgloed, dat men bij het eerste aanschouwen er van, in den waan geraakte een' fellen brand in die streek te zien. Na verloop van ongeveer een kwartier uurs nam het fraai gekleurde licht langzamerhand af en ging in eene sterke schittering over, terwijl het lichtpunt, zigtbaar dalende, zich met driehoekige bewegingen als een bliksemlicht verplaatste en eindelijk, onder het afschieten van pinkend licht, in het grijze firmament verdween. (*Pr. Zw. Ct.*)

Aan de *Arnh. Ct.* wordt geschreven dat te St.-Michiels-Gestel een jongeling van 19 jaren is in hechtenis genomen, beschuldigd van het namaken van Nederl. munten van ééne gulden en 25 cts. Zij zijn zoo goed geslagen, dat men ze moeijelijk, zoo niet aan de kleur, van de echten kan onderscheiden. Verschillende dezer stukken zijn reeds in omloop.

Naar men verneemt zal eerstdaags door den druk openbaar worden gemaakt het *Belangrijk en uitvoerig rapport* van Prof. Dr. Verver, te Maastricht, betreffende het door hem op verzoek van het bestuur dier stad te Narbonne (zuiden van Frankrijk) in het werk gesteld onderzoek eener nieuwe, daar reeds ingevoerde wijze van verlichting door middel van waterstofgas.

Z. M. heeft aan J. G. S. van Breda een pensioen verleend van *f* 2800 en aan J. E. Kreling, weduwe van A. van Goudoever een van *f* 1000 's jaars.

Z. M. heeft benoemd tot kommissaris van politie te Zutphen Mr. J. W. van Doorninck, advokaat aldaar.

GORINCHEM, 9 Nov. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe *f* 8.50 a 10. Rogge *f* 6 a 7.10. Gerst *f* 5.30 a 6. Haver *f* 3.40 a 4. Boonen *f* 7.80 a 8.50. Aardappelen *f* 2 a 2.50. Boter *f* 1.10 a 1.20.

HOORN, 9 Nov. Heden werd alhier de groote najaarskoemarkt gehouden. De aanvoer van vee was ontzettend groot, zoo zelfs dat er nu 2000 stuks meer waren dan verleden jaar, waardoor het bedrag ruim 9000 st. was. Verschillende vreemde kooplieden waren opgekomen.

DEDEMSVAART, 9 Nov. De turf is gedurende dezen herfst niet zoo hoog in prijs dan den vorigen herfst van 1856, terwijl wegens de drooge zomerdagen de kwaliteit tot gebruik uitmuntend is.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour*:

LONDEN, 11 Nov. Generaal Havelock heeft Lucknow ontzet. De generaals Nicholson en Niell zijn gesneuveld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Nov. De financiëele krizis is nog altijd het groote vraagstuk van den dag. De engelsche bank heeft, zoo als men weet, het diskonto tot 10 % opgevoerd, en daar dit cijfer hier niet hooger dan 6½ % staat, ziet men met schrik te gemoet dat ook de fransche bank gedwongen zal zijn hooger te klimmen met het diskonto. Om deze, door natuurlijke omstandigheden voortgebragte, rampen te ontgaan, blijft men spreken over een hopen op een kunstmatige ramp, die ontwijfelbaar erger zou wezen dan de eerste, namenlijk de gedwongen koers der bankbiljetten en het verbod op den uitvoer van gereed geld.

— Aangaande de Donauvorstendommen verneemt men dat de volgende wijze van schikking de goedkeuring van verscheidene kabinetten heeft ontvangen: een Hospodar voor zijn leven gekozen, welke beide landen te gelijker tijd zou besturen. Zoowel te Jassy als te Bucharest heeft dit berigt een ongunstigen indruk gemaakt, en op beide plaatsen is men van gevoelen, dat een dusdanig plan nog erger is dan het tegenwoordig *statu quo*.

— Heden heeft de openingszitting van de keizerlijke en centrale Maatschappij van Landbouw plaats gehad. Een verslag over de levensmiddelen van 1857 is door een der leden van het bestuur gelezen. Voortaan zal deze Maatschappij eenmaal 's weeks in plaats van eenmaal 's maands vergaderen.

— De *Dordogne* heeft bevelen ontvangen om alles in gereedheid te brengen, ten einde tusschen den 15den en 20sten dezer zee te kiezen. Dat schip, 't welk een langen togt zal doen, heeft geschenken aan boord voor den Vorst van Camboja, een afhankelijke staat van het rijk van Arram. Te midden der vervolgingen, welke tegenwoordig de Christenen in dat gedeelte der wereld te lijden hebben, heeft de vorst welgezinde bedoelingen getoond en den wensch te kennen gegeven om met de westersche mogendheden betrekkingen aan te gaan.

— De militairen van alle graden in het aktieve fransche leger, daaronder de generaals en intendanten van het rezerve-kader begrepen, die op de medalje van St. Helena regt hebben, zijn ten getale van 577, waaronder 8 maarschalken van Frankrijk; 52 generaals of mi-

litaire intendanten; 106 generaals of militaire intendenten van het rezervekader; 25 hoofdofficieren; 93 officieren van verschillende graden; 273 onderofficieren en soldaten.

— Uit Sardinie wordt geschreven dat men aldaar zich ijverig met de verkiezingen bezig houdt en elke partij hare krachten inspant om haar kandidaten te doen zegevieren.

— Uit Lissabon verneemt men dat de gele koorts voortgaat er vreeselijke verwoestingen aan te rigten.

— De reeds sedert eenigen tijd gevaarlijk ziek liggende prinses Amalie, zuster van Koning Ferdinand en gemalin van den infant Sebastian van Spanje, is heden namiddag ten 4 ure overleden.

— Omtrent de katholieke missiën naar de gewesten der nieuwe wereld leest men de volgende statistieke bijzonderheden uit Lyon:

»Negen priesters zijn in den loop van het verleden jaar uit het ierlandsche seminarie van All-Hallow naar hunne respektieve standplaatsen vertrokken, namelijk twee naar Boston, een naar Newark, een naar Pittsburg, twee naar de Savannah, een naar Salford (Engeland) en twee naar Melbourne.

»Vijf andere priesters, wien de middelen ontbraken om zich naar hunne standplaatsen te begeven, hebben evenwel de reis kunnen aannemen, ondersteund door de Propaganda van het Geloof, namelijk: twee naar Auckland, twee naar Sydney en een naar de kaap de Goede Hoop.

»Twee jonge priesters zijn, de een scheep gegaan naar Little Rock, de andere naar Toronto. Een ander priester is ook naar Chicago vertrokken.

»Uit het kollegie der Propaganda zijn in de maand Mei jl. naar Kalifornië vertrokken drie paters uit het diocees van Turijn; een uit het diocees van St.-Claude naar Toronto, en een uit het diocees Mondovi.

»Vijf missionarissen zijn in de maand Junij van dit jaar uit het genootschap van Maria van Lyon naar de missiën in Australië vertrokken.

»De eerw. pater Joseph Lavorel, missionaris van den H. Franciskus van Sales, die in 1845 naar Oost-Indië was vertrokken, doch tot herstel zijner gezondheid van daar was teruggekeerd, vertrekt wederom op vijf-en-vijftigjarigen ouderdom naar zijne vorige missie; bovendien nog vier geestelijken. Al deze religieuzen behooren tot het diocees van Annecy.

»Vier geestelijke zusters van de Kongregatie van den H. Jozef van Annecy, zijn ook naar dezelfde missie vertrokken.

»Vervolgens zijn er nog te Bordeaux den 26n Julij naar de missie van Duca (in Indië) drie paters vertrokken; en pater Letourneau naar Nôtre-Dame-du-Lac in de Vereenigde Staten.

»Den 29 Julij zijn vier jonge missionnarissen van de kongregatie der vreemde missiën te Bordeaux scheep gegaan naar de missie van Mayssour. Zij begeven zich naar Pondichery, vergezeld van den Eerw. Auragne, die, naar Frankrijk teruggekeerd tot herstel zijner gezondheid, op zestigjarigen ouderdom zijn post in de missie van Mayssour gaat hernemen."

— Behalve de wijding van Mgr. den Bisschop der Markiezen-eilanden, zoo schrijft men uit Chili aan den *Univers*, dd. 31 Augustus jl., is er in dit land, wat het godsdienstige betreft niets belangrijks gebeurd. De wijding van den Hw. heer Dordillon is den 8 Februarij ll. in de parochiale kerk van Saint-Sauveur volvoerd. Deze prelaat behoort tot het diocees van Tours en bij het genootschap van Picpus, in welke missie hij tot sedert 1843 werkzaam was. De H. Wijding werd bediend door den Aartsbisschop van Santhago, die daartoe opzettelijk van Valparaiso was gekomen.

De geest der duisternis is hier niet minder bedrijvig dan in Europa, en de vrijmetselarij, eenerzijds, en het engelsche en amerikaansche Protestantismus aan den anderen kant, zijn aan het werk; voegt men daaraan toe de losbandigheid der jongelingschap, dan zal men zich een denkbeeld kunnen vormen der hulpmiddelen, welke het kwade ten dienste heeft. De slechte pers, die immer datgene steunt wat tegen de orde en de zeden strijdt, is die beweging behulpzaam. De Protestanten rigten bedehuizen op, verspreiden in menigte schimpschriften tegen de Kerk en den Paus. Zij hebben verscheidene opvoedingsgestichten, waar een aantal katholieke kinderen talen leert, maar zich vooral den geest van onverschilligheid eigen maakt.

't Is niet te vreezen, dat de inwoners van Chili protestantsch zullen worden; maar velen zullen er eindelijk toe komen, volstrekt geen godsdienst meer te hebben. God wake over zijne Kerk. Ondanks al die bronnen van bederf neemt de godsvrucht toe. Voortdurend worden er genootschappen tot het uitoefenen van goede werken gesticht, en de reeds bestaande bloeijen. 't Is een onafgebroken strijd tusschen het goede en het kwade.

ENGELAND.

LONDEN, 9 Nov. Heden heeft de gewone jaarlijksche optogt van den lord mayor plaats gehad, die zich van Guildhall naar Westminster heeft begeven, om in handen van den lord kanselier den gevorderden eed af te leggen.

— Lord Palmerston heeft, bij het feestmaal in Guildhall, gezegd, dat na den val van Delhi men de gebeurtenissen in Indië met gerustheid kan te gemoet zien en de uitslag zeker is.

Het britsche leger zal niet verminderd worden en de vrees, dat buitenlandsche mogendheden zich eenige aanmatigingen tegen Engeland zouden veroorloven, mag ijdel genoemd worden.

— De wraakkreeten der engelsche bladen dragen reeds vreeselijke vruchten. Volgens bijzondere brieven uit Kalkutta zouden geen tien mannen, maar vierhonderd door het 10e koninklijke regiment te Dinapoor over de kling gejaagd zijn. Vierhonderd onschuldigen! Die brief zegt verder, dat de soldaten van de laatste versterkingen verklaard hebben, dat zij hun officieren zouden dooden als deze hun tot barmhartigheid aanmaanden.

— De *Times* schijnt, na den val van Delhi, zich zoo zeker te wanen dat het met den indischen opstand uit heeft, dat het blad reeds spreekt over de kosten en wijze waarop die gedekt zullen worden. Dit vraagstuk lost de *Times* derwijze op, dat Indië zelve en niet Engeland in de kosten van het gebeurde moet voorzien.

— Met twee booten zijn tijdingen ontvangen uit New-York. De mayor van New-York heeft eene proklamatie uitgevaardigd, in welke hij zegt, dat in die stad meer dan 200,000 personen zijn, die van hun handen-arbeid moeten leven. Zoo het bestaande gebrek aan werk mogt voortduren, zullen deze van de openbare of partikuliere liefdadigheid afhankelijk worden, en het is, volgens de meening van den mayor, te vreezen, dat niet weinigen liever hunne toevlugt zullen nemen tot geweld, dan zich te onderwerpen aan deze vernederende afhankelijkheid.

In den financiëelen toestand was weinig verandering gekomen. Alleen wat de banken aangaat was die eenigzins gunstiger.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Nov. De nieuwe zegel-belasting op de dagbladen moet geen staatkundige maatregel wezen; dit ontwerp is aan het ministerie van Financiën uitgedacht en bewerkt. Men berekent dat de schatkist belangrijke voordeelen van dezen maatregel trekken zal.

— Uit de lombardiesch-venetiaansche provinciën verneemt men de treurigste berigten. Er zijn niet minder dan 115 huizen gedwongen hunne betalingen te schorsen. Het agio op het goud tegen muntpapier is 10 pCt.; op het zilver 6½ en 7 pCt.

Het tolverbond tusschen Oostenrijk en het hertogdom Modena dat met den 31n Oktober ten einde liep, heeft plaats gemaakt voor een voorloopig reglement, dat met den 1n dezer in werking is getreden.

— Uit Krakau wordt geschreven, dat vier der Khans, van den mongolischen stam der Calchen, die de uitgestrektheid van Kiacha tot Monatchin in de woestijn Gobi bewonen, getergd door de afpersingen der chineesche ambtenaren, voornemens zijn zich aan Rusland te onderwerpen; 'tgeen, niet moeijelijk zal zijn, aangezien het chineesche gezag in die gewesten een schim is, en het voldoende zal wezen dat de Mongolen, in plaats van aan China een schatting te betalen, dezelfde of een mindere schatting aan Rusland geven. Voor Rusland zal deze overgang zeer voordeelig zijn, want het land is rijk aan goud-aren. De overige bezittingen aan den stroom der Liefde zullen daardoor beveiligd en door deze vergroot worden. De grens zal zich uitstrekken tot de woestijn van Gobi, en de provincie Irkutsk volkomen gedekt zijn. Ook tegenover de andere mongoolsche stammen zal Rusland hierdoor een nieuwe basis van operatiën verkrijgen.

BERLIJN, 9 November. Uit Leipzig meldt men, dat bijna al de bedienden van een der grootste logementen dier stad, namelijk van het hôtel de Bavière, wegens diefstal in hechtenis zijn genomen. Men meent daardoor een sedert jaren bestaan hebbende dievenbende op het spoor te zijn. De waarde der bereids gevonden gestolen voorwerpen bedraagt verscheidene duizenden thalers.

— Men schrijft uit Petersburg: Twee russische poststoombooten, *de Liefde* en *de Lima*, doen de dienst op den stroom de Liefde, die ook door amerikaansche en japansche schepen bezocht wordt. Dien ten gevolge dalen de buitenlandsche produkten in Siberië ontzaggelijk in waarde, terwijl de wijnen, het bont, het hout en de teer, welke dat land voortbrengt, duurder worden.

— De zweedsche Regering heeft eene som van een half millioen rthl. banko beschikbaar gesteld, om daaruit te voorzien in de algemeene geldelijke moeijelijkheden.

— Uit Bern wordt gemeld: Gisteren heeft de goevernements-partij de zege behaald over de oppozitie. Het dekreet van den grooten Raad betreffende den grondslag der Vertegenwoordiging is met 6113 tegen 5847 stemmen verworpen.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Nov. Het nieuwe bewind is benoemd en de namen der ministers zijn in den *Moniteur* opgenomen. Zij zijn de heeren:

Ch. Rogier (Binnenlandsche Zaken.)
Tesch (Justitie.)
De Vrière (Buitenlandsche Zaken.)
Frère Orban (Finantiën.)
Generaal Berten (Oorlog.)

De heer Partoes, sekretaris-generaal van het departement van Openbare Werken, is voorloopig met het bestuur der zaken van dat departement belast.

Ten half twee ure is de zitting der Kamers zonder troonrede geopend. De heer Rogier las een koninklijk besluit voor, waarbij de Kamers werden verdaagd.

De *Emancipation* bevat ever de vorming van het nieuwe bewind en de verdaging der Kamers een artikel, waarin gezegd wordt, dat de linkerzijde, buiten de konstitutionneele regelen, de parlementaire meerderheid omverwerpt en in zekeren zin den opstand van Mei wettigt. De verkiezingen, die nu plaats zullen moeten hebben, zegt de *Emancipation*, zullen noch vrij, noch beteekenend wezen, want de vrees voor straatgevechten en de slechte staat der wegen zullen drie vierden der belgische bevolking beletten zich in de grondvergaderingen te doen vertegenwoordigen.

De *Emancipation* eindigt aldus:

»De linkerzijde zegt de sterkste te zijn en bewijst dat door argumenten, welke onwederstaanbaar schijnen. Aan haar dus de verantwoordelijkheid, welke de uitoefening van het gezag oplegt. Wij zullen eenvoudig toeschouwers van een gedwongen toestand blijven, en warme wenschen uiten, dat de linkerzijde zoo het haar mogelijk zij nu zij oppermagtig meesteresse is, het groote kwaad herstelle dat zij bedreven heeft om die te worden.

— Uit Weenen schrijft men aan den *Nord*, dat de koning van Pruissen zich voorstelt eenigen tijd op oostenrijks grondgebied en wel aan de heerlijke oevers van het meer van Como door te brengen.

— Eergisteren is te Antwerpen in de kerk van den H. Willibrordus, een plegtige dienst gecelebreerd, tot dankzegging voor de bijna mirakuleuse redding van Mertens.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 November.

BEVALLEN (7 Nov.): A. M. F. Hanrath, geb. van Vlissingen, D. - S. Calisch, geb. Coster, Z. - M. E. Goseling, geb. Borghans, D. - H. F. Fock, geb. Croockewit, D. - A. de Hoop Scheffer, geb. Russel Boerlage, Z.

OVERLEDEN (4 Nov.): M. W. Klijnders, wed. J. H. Gelissen, 74 j. - K. Hartkamp, 64 j. — (5 Nov.): J. M. Bruyns, wed. C. Boot, 63 j. — (7 Nov.): M. Benedictus, 1 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 10 Nov. Tarwe 168/2 ℞ nieuwe Hooglandsche Kleefsche *f* 325.

Heden waren de prijzen der Boter, als volgt: 1e kwal. *f* 59; 2e kwal. *f* 56; 3e kwal. *f* 52.

SCHIEDAM, 10 Nov. Rogge. Verkocht: 144/2 ℞ Archang. *f* 179 kt. *f* 181 6/w. — Moutwijn *f* 16.—; Jenever *f* 21.50; Amst. Proef *f* 22,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 1,50 per ketel.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{1}{16}$	Livorno	2/m.	*f* [illegible]
»	zigt	» 55⅛	Napels	»	» 81
Bordeaux	2/m.	» 54⅞	Petersburg	»	» 1 68
»	zigt	» 55⅜	Weenen	6/w.	» 32¾
Madrid	3/m.	» 236	Augsburg	»	» $35\frac{7}{16}$
Cadix	»	» 238	Frankfort	»	» 98⅝
Seville	»	» 235	Hamburg	2/m.	» 34⅝
Bilbao	»	» 235	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 40⅞	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40⅝	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		93

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54; Obligatiën 4½ pc. 95½; Spanje 1¼ pc. $24\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pc. 36½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk. Met. 5 pc. 74⅝; id. Nationale 76¾.

PARIJS, 10 Nov. Fransche 4½ pc. 90.50; 3 pc. 67.—; 1½ pc. Spanje 25¼; 3 pc. id. 37⅝; Fr. O. Sp. 663; Rom. Leen. —.

MADRID, 9 Nov. 3 pc. Schuld 39,25, id. 1½ pc. 27.—.

LONDEN, 10 Nov. Consols op tijd 89¼; Spanje buitenl. 1½ pc. 25; Rusl. 5 pc. 108; id. 4½ pc. 95¼; Holl. 4 pc. 97; id. 2½ pc. 63½; Sard. 5 pc. 88½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 74½; Gron. uitg. 5 pc. id. werk. 48; Mexiko 3 pc. 18⅜; Portugal 3 pc. 43; Ecuador 13¾; Venezuela 30; Wissel op Amst. 12.01; Hamburg 13.12.

WEENEN, 10 Nov. Met. 5 pc. 80¼; Nationale 81⅞; Bank-Aktiën 968; Credit Anst. 195¾; Noord-Bahn akt. 170; O.-Fr. Spoorw. akt. 273½; Saltzb. 100; Lomb. Venetiaans. 91; Wissel op Londen 10 21; Goud 9½; Zilver 7¼.

BERLIJN, 10 Nov. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99⅛; 5 pc. Rusland 104½; Wissel op Londen 2/m. 6Th. 19; Amst. kort 142⅛; Hamb. 150⅜; Petersburg 98½; Diskonto 7½.

HAMBURG, 10 Nov. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 23⅝; Rusl. 5 pc. 99½; 4½ pc. —; 3 pc. Mexikanen 6⅝; Vereinsbank 99; Noord-Duits. bank —; Wissel op Londen 3/m. 13 05; id. kort 12 15; Amst. 36.35; Diskonto 10.

FRANKFORT, 10 Nov. 5 pc. Met. 74; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24 13/16; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen ——; Amsterdam —; Diskonto 6.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		9 NOV. 4½ u. gebl.	10 NOV. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	103 5/8	103 5/8	a	103 1/2	
Nederl. Bank	4 »			»		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62 1/4	62 5/16	»	62 3/8	62 5/8
Dito Dito	3 »	74 1/4	74 5/16	»	74 3/8	74 5/16
Dito Dito	4 »	95 5/8	95 3/4	»		
Amortisatie-Syndikaat	3½ »	88 5/8	88 1/4	»	88 5/8	88 1/4
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	139	139 1/4	»	139 1/2	
dito Contant	4½ »	139 1/4	139 1/4	»	139 1/2	
Oost-Ind. Leening	4½ »	93	93 1/4	»		
Aand. Holl. Spoorweg				»		
Leening idem	4½ »			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »		99 1/2	»		
Maatschappij van Weld.	4 »			»		
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ »			»		
Dito *Rothschild*	2½ »	50 1/8	50 1/8	»		
Frankrijk, Certifikaten	3 -	60		»		
Spanje, Obligatiën	1¼ »	24 13/16	24 3/4	»	24 13/16	24 3/4
Dito	3 »	41	41 1/4	»		
Dito Binnenlandsche	3 »	36 9/16	36 1/2	»	36 9/16	36 9/16
Amortisable Schuld		5 1/4		»		
Bewijzen Coupon				»		
Portugal, Obligatiën	3 »	42 13/16	43	»	43 1/8	43 1/8
Dito 1856	3 »	42 1/2	42 3/4	»	43	43
Uitgestelde				»		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 »	102 7/8	103	»		
Dito bij idem 1828/1829	5 »	101 1/2	101 5/8	»		
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	91 1/4	91 1/4	»		
Dito bij idem 1840	4 »	83 1/4	83 1/8	»	83 1/4	83 1/8
Dito bij *Stieglitz*	4 »	83	82 7/8	»	83	82 7/8
Dito Nieuwe	4 »	82 1/4		»		
Dito 5de Serie	5 »	95 3/4	95 1/8	»	95 5/8	95 1/8
Dito 1855, 6de Serie	5 »	97 7/16	97 1/16	»	97 5/8	97 1/8
Dito Adm. te Hamburg	5 »			»		
Dito dito te Londen	5 »			»		
Dito dito dito	4½ »	93 1/4	93 1/2	»		
Inschrijv. in Assignatiën	6 »	63 1/8		»		
Certifikaten van dito	6 »	64 1/8	64 1/4	»		
Spoorweg Aandeelen	5 »		72 1/2	»		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		152		»		
Obligatiën	4 pCt.	76 7/8	76 5/8	»	76 3/4	76 5/8
Pruissen, Oblig.	4½ »			»		
Aandeelen 1854	3½ »			»		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				»		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »			»		
Dito dito	4 »	59 1/2		»		
Dito Metalliek	5 »	71 1/8	71 1/16	»	71 1/4	71 1/8
Dito Rente Amsterdam	5 »	83 1/8	83 3/8	»	83 1/2	83 3/8
Dito Nationale 1854	5 »	73 1/16	73 1/16	»	73 5/16	73 1/8
Dito dito	2½ »	36 13/16	36 13/16	»	37 1/16	
Weener Bankaktiën	*f*	1062	1062	»		
Dito Aand. fl. 250, 1839				»		
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.		306	»	307	
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 »			»		
Dito bij *Rotschild*	5 »			»		
Denemarken, Obl. te Lond.	5 »			»		
Dito	3 »			»		
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 »	97 1/8	96 3/4	»		
Dito 1839 van £ 100	5 »			»		
Dito 1843 » » 100	5 »			»		
Dito 1852	4½ »			»		
Sardinië	5 »			»		
Peru, Geldl. 1854	4½ »	72 1/4		»		
Dito te Parijs	»			»		
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	13 7/8	13	»	13 13/16	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ »	25 7/8	26	»	26 1/8	
Dito Uitgestelde	2 »			»		
Grenada, Obligatiën	3½ »	16 5/8	16 9/16	»	16 3/4	16 5/8
Dito Uitgestelde		5 1/8	5 1/8	»	5 5/16	
Mexiko, dito	3 »	17 5/8	17 5/16	»	17 9/16	17 1/4
Nrd. Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f*	677 1/2		»		
Dito dito Lr. B				»		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			»		
Amerik. Bank-Aktiën				»		
Illinois Spoorw. Aandeelen		87	88	»	89	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	77	76 3/4	»	77	76 3/4
Louisiana	5 »	98 3/8		»		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 »			»		

Sp. Prost 38½, 39.

Bij levendigen handel waren binnen- en buitenlandsche fondsen heden prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt., Diskonto 6 pCt.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 9 Nov. Schaap, Goede Bedoeling, Triëst. — 10 Nov. Lucas, Elisabeth Jacoba, en Amesz, Nicot, beide Batavia. - De Groot, Fosca Helena, New-York.

HELVOET, 9 Nov. Van Wachtendonk, Speculant, Fernambuck. - Hamlin, John G. Coster, New-Orleans. - Bosse, Ittstein en Welcker, New-York.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

HULL, Alert, J. Forth: 430 staven, 380 bossen IJzer, W. Kolkman, te Dordt.

——, Swanland, Mortier: 1733 staven, 121 bossen IJzer, W. Kolkman, te Dordt.

DORDRECHT.

BONESS, Vrouw Clara, J. R. Staal: 14 tons Gietijzer, W. Kolkman.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 11 November, in lading naar:

Mannheim. C. Neff, Ocean.

Ludwigh. en Manheim. N. Schneckenberger, der Rhein.
Ruhrort. J. van Beek, Vrouw Wilhelmina.
Wesel. F. Beijer, Wilhelmina.
Keulen. A. Kosterman, Cöln N°. 5.
Dusseldorp. C. Eickhoff, Ehrenbreitstein.
Frankfort. J. Stumm, Frankfort N°. 14.

AMSTERDAM, 3 November, vertrokken naar:

Dusseldorp. J. Scholten, Hoop op Zegen.
Weesel. P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Maintz. F. Leydecker, Maintz N°. 2.
Keulen. Th. Wemmers, Cöln. N°. 7.

Rijnhoogte ARNHEM, 10 Nov. 3 p. 4 duim.
KEULEN, 10 » 3 vt. 6 »

Voor Mgr. ATA:

Ontvangen van V. B. *f* 20.—

Advertentiën.

(4841) Heden overleed te Rotterdam, na vroegtijdig voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van bijna 33 jaren, onze veelgeliefde oudste Dochter en Behuwddochter, MARIA ANASTASIA YDA CATHARINA JOHANNA DEEKENS, Religieuse der Recollectine Penitenten van de 3de orde van den H. Franciscus.

AMSTERDAM, A. H. DEEKENS Bz.
7 November 1857. E. DEEKENS, geb. VONK.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

(3839) **Het Bestuur van het Genootschap van Barmhartigheid** heeft de eer ter kennisse te brengen, dat tot nadere aankondiging men verzocht wordt zich, ter begraving van lijken van behoeftige Katholieken, te wenden tot den Heer J. DE VRIES, Goudbloemstraat, QQ 441.

Namens het Bestuur:
Dr. C. HAFKENSCHEID, *Onder-Voorz.*

Men verlangt tegen 1°. Februarij, een bekwame **Keukenmeid**, van de R. C. Godsdienst en van goede getuigen voorzien, tegen een loon van *f* 80.—. Adres met *franco* brieven onder letter F. aan den Boekhandelaar G. W. VAN BELLE te Rotterdam. (3840)

JOHANNA WILHELMINA KRUIS, dienstmeisje op de Keizersgracht (belanghebbenden kunnen het adres in het Verkoophuis vernemen), had dertien jaren aan rheumatismus geleden en soms zoo erg, dat zij het bed niet verlaten kon. Beroemde geneesheeren hebben haar behandeld, zonder haar van de hevige pijnen, die zij leed, te kunnen bevrijden. Sedert zeven jaren draagt zij een Goldberger's Ketting en bevindt zich al dien tijd veel beter. Zij was heden in het Verkoophuis om een nieuwen Ketting te koopen, heeft ons deze bijzonderheden verteld en vergund daaraan openbaarheid te geven.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1.80—2.70—3.60—5.40.
OORMAGNETEN *f* 1.80 het paar.
VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts. (3842)

Men verlangt bij eene Weduwe op een Dorp in Zuid-Holland, een **Smidsknecht**, het Buitenwerk en Paardenbeslaan goed verstaande en instaat als **Baas** te kunnen optreden, liefst ongehuwd en van de R. C. Godsdienst. Adres *franco* bij B. STRAATSBURG, Mr. Smid, op het Korte Rapenburg te Leyden. (3843)

(3778) De Uitgever G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, debiteert met buitengewoon succes:

I. ***J. KRAMERS Jz.,***

GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE.

In één Boekdeel.

Met een Alphabetisch Register van Verwijzingen.

***f* 15.75.**

Gebonden in geprest Linnen Band met rijk Vergulden Rug ***f* 16.25.**

Dit Werk levert eene korte Beschrijving van alle Plaatsen van eenige Beteekenis **over de geheele aarde**, zoodat men er schaarsch iets te vergeefs in zoeken zal. De gunstige beoordeelingen, die het ten deel viel en den lof er alom aan toegezwaaid, pleiten dan ook ten volle voor zijne bruikbaarheid. Bovenal zal het uitmuntende diensten bewijzen aan den KOOPMAN, den ZEEMAN en den AMBTENAAR. Het bevat nevens het Belangrijke en Wetenswaardige uit de *Aardrijks- en Volkenkunde*, een schat van naauwkeurige opgaven betreffende *de Statistiek*, *de gesteldheid van den grond*, *de voornaamste produkten*, *de in- en uitvoer*, *de geogr. lengte en breedte*, *den toestand en de bruikbaarheid der havens en reeden*, opgave van de daar gebruikelijke *munten*, *maten*, en *gewigten*, tot Nederlandsche herleid, en in het kort een onnoembaar getal zaken, die veel nut, gemak en genoegen bezorgen en vaak elders te vergeefs gezocht worden.

II. DE TWEEDE VERMEERDERDE EN VERBETERDE UITGAVE VAN

GIRARDIN'S

SCHEIKUNDE VOOR DEN BESCHAAFDEN STAND EN HET FABRIJKWEZEN.

Twee Deelen, met uitvoerig Register en 160 tusschen den Tekst geplaatste Houtsnêe-Figuren. Prijs *f* 9.

Beter dan vroeger zal de Fabriekant, de Handwerksman, ieder, die tot 's Volks industrie in betrekking staat, hier een **SCHEIDKUNDIGEN GIDS** vinden, die hem den weg wijst en voorlicht bij ieder verschijnsel, dat zich in zijn beroep of bedrijf opdoet. Ingelicht omtrent den aard der grondstoffen, die hij bewerkt; bekend gemaakt met de schoone wetten, aan welke de natuur gehoorzaamt, zal ieder Werkman als van zelf tot de oorzaak en het resultaat van zijn bedrijf worden opgeleid. Door verstandige overtuiging geleid, zal geene verouderde gewoonte hem langer in boeijen knellen; de reuzenschreden, die tot op de jongst verloopen jaren door onze naburen op den weg der Industrie zijn gedaan en waarmede hij hier wordt bekend gemaakt, zullen zijne eerzucht opwekken en zijn welbegrepen belang zal hem een spoorslag wezen, om voor zich zelven de baan te openen en daarop voordeel en roem te behalen.

III. **W. A. RUST,**

SCHETS DER TECHNOLOGIE,

of Wetenschappelijke Beschrijving, Opheldering en Onderzoek van alle Technische Verrigtingen, die den grondslag der gezamentlijke industrie uitmaken. Ten gebruike bij Technologische lessen en tot zelf-onderrigt.

TWEEDE DRUK *f* 3.60.

Dit Leerboek van den bekenden Berlijnschen Technoloog, waarvan eene eerste aanzienlijke oplage, binnen weinig tijds, was uitverkocht, onderscheidt zich door vorm en inhoud, zoowel als door beknoptheid en volledigheid gunstig van alle bestaanden. Bij elk Technisch bedrijf is de natuurlijke gesteldheid der bewerkt wordende stof, de wijze waarop zij gewonnen en gebruikt wordt duidelijk opgegeven, terwijl men door de eenvoudige, schoone groepering der verschillende technische verrigtingen een gemakkelijk overzigt van het geheel verkrijgt. Een uitvoerig WOORD- en ZAAKREGISTER aan het einde des Werks brengt den gebruiker gewis veel gemak en voordeel aan.

IV. **Voor Schoolgebruik.**

P. VAN DER BURG,

SCHETS DER NATUURKUNDE.

1e St. 2e verb. en verm. druk, met 65 Houtsn.-Fig. *f* 0.[illegible]
Idem 2e » 2e » » » » » 55 » » 0.[illegible]
Idem 3e » » 94 » » 0.[illegible]
Bovenstaand Werkje compleet, met Alphabetisch Register » 1.[illegible]

V. **P. D. SCHEFFELAAR,**

LEERBOEK DER THEORETISCHE EN PRACTISCHE CIJFERKUNST,

ten dienste der Scholen en bij bijzonder Onderwijs,

met vraagstukken, waarin de getallen zoo zijn genomen, dat zij bij het maken van berekeningen en begrootingen van kosten tot leiddraad kunnen dienen.

4 stukjes compleet ingenaaid . . . . . *f* 1.[illegible]
Antwoorden op dezelve compleet . . . . » 0.[illegible]
Elk stukje afzonderlijk. . . . . » 0.[illegible]

Graduale en Antiphonarium in 8°.

De ondergeteekenden, door aankoop eigenaars geworden zijnde van bovengenoemde **Graduales** en **Antiphonariums**, hebben de eer langs dezen weg daarvan kennis te geven aan het Publiek en aan den Boekhandel.

De prijs van den Graduaal in lederen band is *f* 4.[illegible]
Idem van den Antiphonarium . . . . . *f* 2.[illegible]

P. N. VERHOEVEN.
C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.